

**PEADIREKTORI
KÄSKKIRI**

Tallinn

8. märts 2019 nr 1.1-5/12-A

**Ajutise kaitse alla võtmine
Asulakoht, rgnr A30977**

Käskkiri kehtestatakse MuKS § 11 ja Vabariigi Valitsuse määruse nr 287 „Kultuuriväärtusega asja ajutise kaitse alla võtmise ja kaitse lõpetamise kord“ ning Muinsuskaitseameti põhimääruse § 10 lg 2 alusel.

Muinsuskaitseamet teavitab, et vastavalt Muinsuskaitseaduse § 11 võtab Muinsuskaitseamet kultuuriväärtusega asja ajutise kaitse alla, et tagada arheoloogilise kultuurikihi säilimine. MuKS § 11 lg 3 kohaselt kohaldatakse ajutise kaitse alla võetud asja suhtes käesolevas seaduses sätestatud mälestise kohta käivaid nõudeid ja omandikitsendusi.

Ajutise kaitse alla võtmise põhjendus:

2018. aasta kevadel avastati Tartu maakonnas Peipsiääre vallas Lahe külas Aru (12601:007:0221) ja Taara talu (12601:007:0151) katastriüksustelt kiviaegseid leide, mis paljandusid järve süvendamise käigus tehtud mullatöödel välja tõstetud pinnases.

Arheoloogilise kultuurikihi säilimise tagamiseks ja kultuuriväärtuse kindlakstegemiseks vajalike menetlustoimingute läbiviimiseks võeti leiukoht 04.09.2018 Muinsuskaitseameti peadirektori käskkirjaga ajutise kaitse alla. Ajutine kaitse lõppes 04.03.2019.

2018. aasta sügisel ja 2019. aasta alguses viisid Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli teadlased Muinsuskaitseameti tellimusel Aru, Taara talu ja Alatskivi metskond 36 kinnistutel läbi geoarheoloogilised uuringud, mille käigus tuvastati arheoloogiline kultuurikiht järve kaldajoone lähistel sügavusel 1,3-1,5 meetrit ning 20-25 meetri kaugusel kaldajoonest 2-2,5 m sügavusel. Uuringutel saadud andmete põhjal algatas Muinsuskaitseamet asulakoha kultuurimälestiseks tunnistamise menetluse. Asulakohalt on avastatud inimtegevusele viitavavaid kiviaegseid kivi- ja luuesemeid, mis viitavad hilismesoliitilisele (7000-5000 a e Kr) ja neoliitilisele (4000-1800 a eKr) asustusele. Koosolekul 14.02.2019 vaatas Muinsuskaitse Nõukogu läbi Muinsuskaitseameti koostatud eksperdi hinnangu ja tegi kultuuriministrile ettepaneku tunnistada asulakoht kultuurimälestiseks.

Peale ajutise kaitse lõppemist 08.03.2019 tuvastasid Muinsuskaitseameti nõunik-arheoloog Anu Lillak ja Keskkonnainspektsiooni inspektor Keiu Poderat Aru ja Taara talu kinnistutel suuremahuliste pinnase- ja mullatööde jätkumise kultuuriväärtusega leide sisalduval alal.

Tulenevalt arheoloogilise kultuurikihi ja kultuuriväärtusega asjade ohustatusest, arheoloogilise kultuurikihi säilimise tagamise vajadusest ja asja mälestiseks tunnistamiseks vajalike menetlustoimingute läbi viimiseks käsin:

1. Võtta arheoloogiamälestisena ajutise kaitse alla **asulakoha** (Tartu maakond, Peipsiääre vald, Lahe küla, Aru, KÜ 12601:007:0221; Taara talu, KÜ 12601:007:0151; Savimetsa küla, Alatskivi metskond 36, KÜ 12601:007:0337 (Lisa 1).

2. Määrán ajutise kaitse korra:

2.1. Ajutise kaitse alla võtmise tähtaeg algab käesoleva käskkirja väljaandmise päevast arvates.

2.2. Muinsuskaitseaduse § 11 lg 4 alusel võetakse asi ajutise kaitse alla kuni kuueks kuuks.

2.3. Ajutise kaitse alla võetud kiviaegse asulakoha maa-ala omanikel või valdajatel on maa-ala suhtes mälestise omaniku või valdaja õigused ja kohustused.

2.4. Ajutise kaitse ajal kehtivad järgmised asja kasutamise kitsendused ja kitsendustesse tehtavad leevendused:

2.4.1. Muinsuskaitseameti loata on ajutise kaitse alla võetud maa-alal (lisa 1) keelatud ehitamine, ajalooliselt väljakujunenud kinnistute piiride muutmine, kinnistu maakasutuse sihtotstarbe muutmine, haljastus-, raie-, kaeve- ja maaparandustööd, mullatööd ja maaharimine, teede, trasside ja võrkude rajamine.

2.4.2 Ajutise kaitse all oleval alal tuleb säilitada olemasolev olukord, et mitte kahjustada kiviaegset kultuurikihti ja kultuuriväärtusega leide.

2.4.3 Ajutise kaitse alla võetud alale kehtestatakse kaitsevöönd asulakoha piiridest 50 meetrit.

2.5. Muinsuskaitseamet lõpetab asulakoha ajutise kaitse all olemise ajal asja mälestiseks tunnustamise menetluse.

2.6. Ajutine kaitse lõpeb 6 kuu pärast või asulakoha mälestiseks tunnustamisel.

3. Arheoloogiamälestiste peainspektoril korraldada kohe maa-ala omanike või valdajate ja Peipsiääre Vallavalitsuse teavitamine **asulakoha** ajutise kaitse alla võtmisest.

4. Registritalitusel kanda nimetatud asi (**asulakoht**, rgnr A30977) kultuurimälestiste riikliku registri ajutise kaitse all olevate kultuuriväärtusega asjade nimekirja ja teavitada asja ajutise kaitse alla võtmisest riigi maakatastrit.

Menetluse käik

Haldusmenetluse seaduse § 40 lg 3 p 1 tulenevalt võib haldusmenetluse läbi viia (st anda haldusakti) menetlusosalise arvamust ja vastuväiteid ära kuulamata, kui viivitusest tuleneva kahju ärahoidmiseks või avalike huvide kaitseks on vaja viivitamatult tegutseda. Arvestades asjaolu, et arheoloogiliste maastiku-uuringute (leirete) käigus on tuvastatud muinasaegsete esemete leiukoht ja see on uurimata ning sellest on teavitatud, kuid sellele vaatamata jätkab maaomanik kaevetöid, tuleb võimaliku muistise teadusliku uurimismaterjali (informatsiooni) puutumatus säilimiseks rakendada alale viivitamata ajutist riiklikku kaitset.

Ajutise kaitse käskkirja on võimalik vaidlustada, esitades vaide Muinsuskaitseametile või pöördudes kaebuse või protestiga halduskohtusse.

Lisad: 1. Ajutise kaitse alla kuuluva asulakoha piir 1 lehel

2. Ajutise kaitse alla kuuluva asulakoha kaitsevööndi piir.

Siim Raie
Peadirektor

Maili Roio 5572041; maili.roio@muinsuskaitseamet.ee

Ulla Kadakas 6403010; ulla.kadakas@muinas.ee

Lisa 1. Ajutise kaitse alla kuuluva maa-ala piir.

Asulakoha rgnr 30977 asukoht. 1. x: 6497218, y: 686119; 2. x: 6497192, y: 686201; 3. x: 6497169, y: 686247; 4. x: 6497131, y: 686294; 5. x: 6497074, y: 686238; 6. x: 6497162, y: 686088; 7. x: 6497196, y: 686108.

Lisa 2. Ajutise katse alla kuuluva asulakoha kaitsevööndi piir.

Kaitsevöönd 50 meetrit mälestise piiridest.